

Gerőcs Péter: Győztesek köztársasága (részlet)

Nálunk az ezredforduló tulajdonképpen ezerkilencszázkilencvenre esett. Én akkor már tizenöt éve praktizáltam. Mindig is ezt akartam csinálni. Az egyetlen én voltam a legjobb, ezért kezdtem bele. Ferencsel voltunk egy konferencián... vagy nászúton... már nem emlékszem. A lényeg, hogy Brüsszelben találtuk meg az anyaintézményt. Magyarországon akkor még nem is lehetett hallani ilyesmiről; innen jött az ötlet. Azt hiszem, Samu is akkor fogant meg, mármint Brüsszelben.

A lényeg, hogy kétezerben, amikor tízéves lett, volt egy rémálmom. Éjszaka felébredtem, fulladtam. A konyhából fény szűrődött ki. Akkor még a panelban laktunk: kis, folyosószerű lakás. A konyhaajtó alatt kúszott ki a fény a folyosóra; emlékszem, másfajta fény volt, mint a konyhai világítás. Neonfény volt. Kinyitottam az ajtót, és láttam, hogy a gyerek ott ül, alsónadrágban, könyököl az asztalon és bámul ki a játszótérre. Megkérdeztem tőle:

„Samu, le akarsz menni hintázni?” Persze ez értelmetlen volt, éjfél lehetett, neki másnap iskolába kellett mennie. Szóval megkérdeztem, hogy akar-e hintázni, erre megfordul, és... egészen elképesztő volt. Az arca nem az ő arca volt. Teljesen ismeretlen ábrázat.

(...) Az osztálytársai Sámsonnak csúfolták, mert olyan kis törékeny, gyenge gyerek volt. Nyurga. Soha senkihez egy rossz szava nem volt, az osztálytársai mégis kiközösítették.

Volt egy olyan gyanúm, hogy a fiam idősebb emberekkel barátkozik. Amikor meséltem egy kolléganőmnek, azt mondta, hogy olyan nincs, hogy egy gyereknek ne legyenek barátai. Olyan nem létezik. Ha más nem, akkor kitalál magának barátokat, a szőnyeg rojtját, a fakanalat, bármit. De az én kisfiam otthon sem játszott. Az iskolában sem.

Megyek le vásárolni, és a Samu ott ül a rakparton egy felnőtt férfival. Nagyon komolyan beszélgettek. Annyira komolyak voltak, tudja, keresztbe tett láb, a pad háttámláján pihenő kar, pedig még csak tizenöt éves volt, vagy tizenhat... Először nem is azt vettem észre, hogy a fiam, hanem hogy ott ül két férfi, akik nem törődnek semmivel és senkivel; az ilyen mindenkit érdekel, nem? Talán csak amikor visszafelé jöttem a marhával meg a zöldségekkel, talán csak akkor

vettem észre, hogy az ott a Samu. Szembe jöttem velük, nem lehetett elkerülni a kínos helyzetet. Egy kicsit több marhát vettem, úgy számoltam, hogy marad másnapra is, de akkor az jutott eszembe, hogy meghívom a fiatalembert is, nem érdekel, ki az. Abban bíztam, hogy rajta keresztül a kisfiamhoz is közelebb kerülhetek. Talán már el is képzeltem, hogy hárman együtt leszünk jó barátok.

(...) Odaértem eléjük, rám néztek, de a Samu mondókáját még vitte a lendület. Még befejezett egy hosszú mondatot, aminek az értelme kibogozhatatlan volt, egyre elhalványuló, egyre titokzatosabb, amit az érdektelenség hangsúlyával próbált elrejtteni. Aztán ugyanazzal a tónussal mondta a férfinak, hogy ez itt Gabriella, az anyám.

Tudom, hogy nem voltam jó anya, de amikor lehetett, próbáltam a legjobb anya lenni. Kettejükre néztem, és mondtam, hogy marhapörköltet csinálok, és van elég mindhármunknak, és a fiatalember csatlakozzon, nagy szeretettel látok bárkit a lakásomban, aki a fiammal szót ért... kicsit bele is bonyolódtam. Csak akkor jutott eszembe, hogy a felajánlásom teljesen abszurd, amikor már kimondtam. És még jobban meglepett, hogy a férfi elfogadta a meghívást.

(...) Jánossal egy évig éltünk együtt. Megvárta a marhapörköltet. Segített hagymát vágni. Kikapta a kezemből a bort és kinyitotta; közben nagyon nagy érdeklődéssel volt a munkám iránt. Felvont szemöldökkel hallgatott (nagyon erős, sűrű, de szépen ívelt szemöldöke volt, mintha tussal húzták volna), kérdezett, hozzátett. Észre sem vettem, hogy Samu nincs a közelben. Elment a szobájába.

(...) Jánossal az életünk zavartalan volt. Egy éven keresztül nem tudtam, mit csinál, merre van, mit dolgozik – egyszer említett valami utómunka-stúdiót –, de volt pénze. Volt, hogy éjszaka sem került elő, de volt olyan is, hogy hétfőtől szerdáig otthon ült és újságot olvasott.

Kedélyes volt és halk szavú, nem egészen negyvenéves. Puha barna szőr borította mindenhol. Miket is beszélek! Ez teljesen lényegtelen most.

A fiammal nem volt semmi kapcsolata. János ugyan próbált közeledni hozzá, ilyenkor hamar lehűtöttem, hogy úgysem fog sikerülni. Aztán egyik napról a másikra egyszerűen eltűnt. Egy levelet sem hagyott hátra. Később a belvárosban párszor egymásba botlottunk, de még csak nem is köszöntünk; elfordultunk,

mintha idegenek lennénk. Mindig a sleppjével lehetett látni, ott söröztek a Deák téren. Nevetgéltek.

Amikor elhagyott minket, Samu tizenhét éves volt. Minden nap kettőre, negyed háromra hazaért. Akkoriban lett a szokása, hogy szép zakóban és szövetnadrágban volt egész nap. Így járt iskolába, és így volt otthon. Így ebédeltünk, és így vacsoráztunk. Este nyolc körül kicsit meglazította a nyakkendőjét és levette a zokniját, de a zakóját nem volt hajlandó. Feltette a lábát a székre, és megeredt a nyelve.

(...) Ezek volt a legszebb évek – mondjuk, két év – a kapcsolatunkban. Dohányozni kezdett, de nem zavart. Nagyon szépen tudott dohányozni. Kulturális magazinokat olvasott, koncertekre járt, engem is vitt. Szerettem. Imádtam koncertekre járni a fiammal.

(...) A kamaszokkal van az embernek a legnehezebb dolga. Főleg egy egyedülálló anyának. Érzékenyebbek, mint a tízéves kislányok, viszont agresszíven érzékenyek. De végeredményben ez ma már mindegy.

(...) Bementem Samu szobájába, és kutatni kezdtem. Közben jutott eszembe, hogy Samu még soha nem hozta föl a lakásba barátját vagy szerelmét. Kölcsönadnak neki... van bevétele... Teljesen érthetetlen. Hajigáltam ki a ruháit az ágyra, és csak amikor visszanéztem, akkor láttam, hogy az ingekkel elkeverednek nagyon... semmi kis női bugyogók. Tangabugyik. Melltartók. Kék, fekete, piros. Meztelen férfiak fotói, gumióvszer, és... rengeteg, vagy ezer euró.

Észre sem vettem: ott állt az ajtófélfának dőlve, keresztbe font karral. Odajött hozzám. Azt hittem, megüt. Kihúzott egy bőröndöt a szekrény alól, behajigált néhány ruhát, a laptopját, az eurót, becsapta a táskát és elment.

Nyitva hagyta a lakásajtót.